

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૯-૨૨૪ વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ વિ વૃત્ત વા. ૫૧

વિષય ૬ - ૧ ૩

શ્રી વીઠલ કૃત

❀વિવેકવાણી❀

દોહરો

વિવેક વાણી વાંચતાં વહાલા વીસરો વાત,
દાસ વીઠલ વાણી વદે વાંચી થાઓ રળીઆત.

કર્તા અને પ્રકાશક

લવાર વીઠલદાસ હરીભાઈ

— કારંડા

આવૃત્તી ૧ લી

પ્રત ૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૭૭.

સર્વ હક સ્વાધીન

સને ૧૯૨૨.

ક્રીંમત ૦-૮-૦

અમરેઠ ભટવાડી પોળને નાકે આવેલા સરસ્વતી પ્રી.
પ્રસન્નમાં રતીલાલ બાળકૃષ્ણ ત્રીવેદીએ છાપ્યું અને
લવાર વીઠલદાસ હરીભાઈએ અમરેઠ મોડવાડામાંથી
પ્રગટ કર્યું

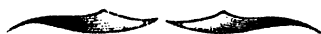
❖ વિનંતી પત્ર ❖

મહેરબાન વિવેકી બાંધુઓ - હું આપને નમ્રતા
પુર્વક વિનંતી કરું છું કે આ વીઠલ કૃત વિવેક વાણી
નામનું સુસ્તક મેં મારી અદ્ય મતીથી રચીને છ-
પાવી બહાર કરેલું છે, જેની અંદર વાંચક ભાઈઓને
કાંઈ ભુલ ચુક માલમ પડે તો તે સુધારી વાંચવા
મહેરબાની કરશે એવી આશા રાખુ છું.

ડી. લવાર વીઠલદાસ હરીભાઈ

અર્પણ પત્રીકા

પ્રિય ભાઈશ્રી! —

પંચાલ ત્રીભોવનદાસ શંકરનાથ

મુ. ચવેલી.

ભાઈ શ્રી

આપનો અસ્ખલિત સ્નેહ હરનિષ મારા હૃદય કોશમાં પ્રદિપ્ત રહેલો છે પરંતુ આપની વિવેક બુદ્ધિ અને ધાર્મિક લાગણી તિવ્ર છે. અને આપનો મારા પ્રત્યે અપુર્વ પ્રેમ છે. આપના એ સદગુણોથી આર્કષાઈ મે મારી અદ્ય મતીથી રચેલુ આ “શ્રી વીઠલ કૃત વીવેકવાણી” નામનુ લઘુ પુસ્તક હું આપના કૌમળ હસ્તમાં અર્પણુ કરે છું.

લી. આપનો સ્નેહાધીન

લવાર વીઠલદાસ હરીભાઈ

શ્રી વીઠલ કૃત

❀વીવેક વાણી❀

સ્તુતી

—રાય ધનાશ્રી—

તું લેજે સંભાળા. દયાળુ દેવી તું લેજે સંભાળા-ટેક
અકલ્પીણો બહુ અપરાધી, જેવા તેવા તારા આગ દયાળુ
ભજન તારૂં ભૂલ્યો ભરાની, કૃપાયો જંગતની અગ દયાળુ.
મુજ આળંકેનાં દાપ નાં જોશો, ચરણામા નાખી પાગ-દયાળુ.
આરે જંગતમાં આત્મરો તારું, પાતાનાં જાણી દુઃખ દાગ-દયાળુ
આશા પુરો મુજ અંતરની, નકામ મનોરથ થાય દયાળુ.
દાસ વીઠલની વીનતી મુખે, આ જીવજીત રમવાળા દયાળુ.

ખંઠા બોલ ન પુલીએ, ખુદા ખમેગા નહી-એરાગ

રૈકતો ૧

સમરો સીતા રામકુ, લેલો હરીકા નામ
છોડો મોહ સંસારનો, કશુ નહી આવે કામ.
કશુ ન આવે કામ, સમજ હે મનવા મેરા
દામ પઠયા રહે કામ, હોવેગા જંગલ ડેરા.
કહે સો વીઠલદાસ, છોઠ મન અલીમાનકુ
લેલો હરીકા નામ, સમરો સીતા રામકુ

રૈકતો ૨

ગુઠ જમાના આવીઆ, સમા બહોત ખરાબ
દગલબાજ દુનીયા બની, તે કળીયુગનો પરતાપ
કળીયુગનો પરતાપ, ભેદ લાઇ બેનમાં રહેછે.
છોડયા સરવે ધર્મ, દામ દીકરીના લે છે.
કહે સો વીઠલ દાસ; જનુની તાત પીડાયા
સમા બહોત ખરાબ, જમાના ગુઠકા આયા.

રૈકતો ૩

કેખ વીચારી દીલમાં, કયા કરે અલીમાન
અવધ આવેગા તાયરી, ઉતર જાવે માન.
ઉતર જાવે માન, જવું છે જમના હાથે
કર પરમારથ કામ, આવેગા તેરી સાથે.
કહેશે વીઠલદાસ, કત લખાશે બીલમાં
કયા કરે અલીમાન, કેખ વીચારી દીલમાં.

રેકતો ૪

અંધા આગમ શું કરે, થઈ જશે સવાર
જોતામાં રજની જશે, એમ જશે અવતાર.
એમ જશે અવતાર, લેવાનું ક્યારે લેશો.
આગળ થાશે ન્યાય ઉત્તર તેનો શો હેશો.
કહ્યો વીડલદાસ નીંદમે, કયા મન ઘેરે
થઈ જશે સવાર અંધા આગમ શું કરે.

રેકતો ૫

બોલ્યું વચન પાળે નહીં, ગણવો તેને શ્વાન
જય પામે નહીં જગતમાં, લોક કહે નાદાન.
લોક કહે નાદાન, મંજત પાણી તીરે
જુડો કહે સૌજન દમડી દામ ના ખીરે.
કહ્યો વીડલદાસ, સંજ છાંડો તેનો સહી
ગણે ગધ્યા સમાન બોલ્યું વચન પાળે નહીં.

રેકતો ૬

જેસી વાલી પુલકી, ખીલી થઈ પહોર
એસા જાણો નેહકુ, ઉતર જાવે તોર.
ઉતર જાવે તોર, સુણીયો સજ્જન ચારો
કહ્યો સુચી જાત, ગયન માન હમારો.
કહ્યો વીડલદાસ, અંધા હેળ વીચારી
કરમાઈ જશે કાલ, આ તો પુલકી વાલી.

રેકતો ૭.

લુણ હરામી નીકળ્યો નદી જગતમાં માન
 ખાયે તેનું ખોદતો, ધીક તને નાદાન.
 ધીક તને નાદાન, વીચાર કંઈના કીધો.
 પાળ્યો રાખી પાસ, ગુણ પર અવગુણ કીધો.
 કહેશે વીઠલદાસ, ઇશ્વર ખદલો આપશે
 લુણ હરામી નીકળ્યો, જમડા મથ્યું કાપશે,

રેકતો ૮

બુઠી આશા જગતની, બુઠી લગની માત
 અંતે જાવું એકલું, સગું નહીં સંગાથ.
 સગું નહીં સંગાથ, વીધીને કોલ કરેલા
 લખપતી પામ્યા મરણ, સાથે શું લઈ ચાલ્યા.
 કહેશે વીઠલદાસ, યુષ્ણીડ્યો વાત હમારી
 બુઠી જગતની આશ, તરવાની નહીં બારી.

રેકતો ૯

લજન કેરીડ્યો લાવથી લજને લાવટ જાય
 જાવેગા જમ લોકમાં, પાછળથી પસ્તાય.
 પાછળથી પસ્તાય, મનમાં દેખ વીચારી
 લીધા રામકા નામ, ગુણકા પાર ઉતારી.
 કહેશે વીઠલદાસ, છોડો નસારકી ચારી
 લજને લાવટ જાય, કંઈ મુખ પોકાડી.

રેકતો ૧૦

સંગ છોડો પરનારનો, છોડ પરાયા ધન
 છેડે રહે છે શ્રીહરી, કહુ છુ સત વચન.
 કહુ છુ સત વચન, અંતે બહુ દુઃખ પાવે
 ફટ ફટ કરે મો લોક, ઇજત અપની જાવે.
 કહેશો વીઠલદાસ, બુલેલા બુલ સુધારો
 પરધન પથ્થર જાણુ, છોડો સંગ નઠારો.

રેકતો ૧૧

પરહારાની પ્રીતથી, જાય ઇજત ને ધન
 કામ કંઈ ના ઉકલે, અધીક ચીંતા મન.
 અધીક ચીંતા મન, જ્ઞાન સમ ફરતો ફેરી
 તણ લાજ મરજાદ, બીક સાહેબકી છોડી.
 કહેશો વીઠલદાસ, અંતે થાય ખુવારી
 તનથી કરીએ ત્યાગ, પરહારા જેર કટારી.

રેકતો ૧૨

સોખત કરીએ સંતની, કાયા કામળ થાય
 દીવો પ્રગટે દેહમાં, ભવના પ્રાશ્નીત જાય.
 ભવના પ્રાશ્નીત જાય, ચોરાસી ફેર ન આવે
 જીવતાં પામે જશ, મુવે વૈકુંઠને પાવે.
 કહેશો વીઠલદાસ, શરમ છોડી દે જાંઠા
 સચ્ચા ધણીકા નામ, જગત સખ જુઠા ફંઠા.

રેકતો ૧૩

હગલબાજ હુનીયા! બની, પ્રપંચનો નહીં પાર
સ્વાર્થ સરે પોતા તણે, ન ગણે પાપ લગાર.
ન ગણે પાપ લગાર બીજને ગરહન મારે
દગા ખોર છે દુષ્ટ, ધણીની બીક ના ધારે.
કહેશે વીઠલદાસ, માથે તો કાળ ફરે છે
છોટી સરવે બીક, કુટાં કૃત કરે છે.

રેકતો ૧૪

કાળના છારે કોઈકુ, જખરા જોધ્યા રાય
મચ્છી ખાવે માંસકુ, એસી રીતે ખાય.
એસી રીતે ખાય, ઝપટ જખરી છે એની
ધેર્યા ધડી માંય, હતા જે મહા અભીમાની.
કહેશે વીઠલદાસ, જગત સખ કાળકા ખાના
જખરા જોધ્યા રાય, સખને એક દીન બના.

રેકતો ૧૫.

અભીમાન તજ અભાગીયા, તજ પૈસાનો ગર્વ
દીકરા દામ નહિ તાયરા, બુઠી માયા સર્વ
બુઠી માયા સર્વ, રાવણકી નહીં નીશાની
ચોદ ચોકડીનું રાજ, ખાર મેઘ ભરતા પોણી
કહે સો વીઠલદાસ, દેખો દસ શીશ કટાયા
ક્રીયા બોત અભીમાન, ગઢ લંકા કુ જલાયા

રૈકતો ૧૬.

પાળીએ આઝા પ્રેમથી, સ્વાનને કરીએ સહાય
કોઈ દીન આવે કન્ટવા, જાતી ઉપર જાય
જાતી ઉપર જાય, પાળેલી પ્રીત ના જુવે
લુણ હરામી લોક, પતીજ પોતાની જુવે
કહે સો વીઠલદાસ, સમજીયો મનમાં શાણા
ભારે મારી માન, પાક્યા નહી કેમ તે પાણા

રૈકતો ૧૭

દગા ખોરની દોસ્તી, છોડો શાણા જન
દયા દીલના ઉપજો, કરે રઝગતા વન
કરે રઝગતા વન, દગા ખોર શીશ કટાવે
પહેલે બાંધી ખ્યાર, પછીથી તેજ ફસાવે
કહે સો વીઠલદાસ, વીતેલી કહુધુંમારી
પરખી કરના પ્રીત, દગાકી મત કર ચારી

રૈકતો ૧૮

મુદ્દ વીસારી સેજમાં, ડહાપણુ દરીયા માંચ
પકડી પુરે કેદમાં, ન જુવે ન્યાય અન્યાય
ન જુવે ન્યાય અન્યાય, ધીબને વચને ચાલે
તે તો શાનો રાય, ગરીબને ગરદન મારે
કહે સો વીઠલદાસ, બાંતી મનની ભાંગો
સમજી તેનો માર, પછીથી કેદમાં નાંખો.

રૈકતો ૧૯

દેવ ટળે નહીં ટાળતાં, પડી પરથમની જેલ
કાગ ખચ્યાને કેળવ્યો, પણ ખેલી એની એલ
ખેલી એની એલ, વાત આ જોવા જેવી
ભણવ નારની ભુલ, કે એની જાતજ એવી
કહે સો વીઠલદાસ, અનુભવી વાત વિચારે!
ખીજ નો શો વાંક, જાતે એજ નોકારે!

રૈકતો ૨૦

ચીંતા એસી ચીત હરણ, કરે ભુદ્ધીનો કેર
ઠાઠાને ગાંઠા કરી, ફેરવે ઘેરો ઘેર
ફેરવે ઘેરો ઘેર, તનકા તેજ ઘટાવે
ચીંતા એસી ચીજ, શક્તી હીણ બનાવે
કહે સો વીઠલદાસ, ચીંતાકી દેખે નીશાની
કલંક ચઢેલું કુળ, અગર પેસાથી ખાલી.

રૈકતો ૨૧

છોડીદે મન સોચના, કયા કરે વીચાર
લખ્યું હશે લલાટમાં, મીથ્યા નહીં થનાર
મીથ્યા નહીં થનાર, સુખ દુઃખ સાથ લખાયા
કરે કોટી ઉપાય, મટે નહીં તે મીટાયા
કહે સો વીઠલદાસ, દુઃખથી ઠરી નહીં જાના
સુખ દીયા કીરતાર, ખંદા નહીં કુલાના.

- () પ્રભુમાં પ્રેમ હો જોડી () -

- ગઝલ -

જવું છે જીંદગી છોડી, પ્રભુથી પ્રીત કયું તોડી
 આશા આ જીવકી થોડી, પ્રભુમાં પ્રેમહો જોડી-ટેક
 નગારાં મોતના વાગે, અંધા કયું નહીં જાગે
 ભજન વીના ભીડ નહીં ભાગે, પ્રભુમાં
 જવાના મીલકત મેલી, અંતે કો નહીં ખેલી
 પડી રહે હીમ હવેલી પ્રભુમાં.
 દુનીયામેં દામતો જોડયા, ચઠવા હસ્તીને ઘોડા
 પગોમાં પહેરતો તોડા પ્રભુમાં.
 હતો ગર્ભવાસકે માંહી દીયાતો કોલતો તાંહી
 તે વાતો કેમ ભુલાઈ પ્રભુમાં
 સંસારી સુખ હે એસા, સ્વપના રેનકા જેસા
 દેખી દામ ન મીલે પેસા પ્રભુમાં
 જગતમાં જુઠ ચલાયા, પરાયા માલ દબાયા
 જતુની કુખ લગાયા પ્રભુમાં
 આવેગા જમહા જયાંહી, લોભાએ લાંચથી નાંહી
 લેખવે જુતીયાં દેઈ, પ્રભુમાં
 માયામેં ખોત ગુચાયા, દેખી દામ લોભાયા
 હરી રસ કબુ નહીં પાયા પ્રભુમાં.
 થયા ખેટી અને ખેટા, આહેખકુ છોડયા હે છટા

પીયારી પ્રેમમાં બેઠા. પ્રભુમાં
 બાજીગર બાજી રચાઈ, ઘેલીમાં બાગ બનાઈ
 કુદરતી કેસી ચલાઈ, પ્રભુમાં.
 એસી કુદરતકી દેહી, બીચારી દેખ તુ ભાઈ
 ઘેલીમાં હોય ને નાહી, પ્રભુમાં.
 નારીસે નેહ તો કીધો, લાવો સંસારનો ત્રીધો
 બીજે વિચાર ના કીધો. પ્રભુમાં.
 ફસાયો જગતની બળે, છોડયોઃ ધરમ પાતાળે
 તેથી ઘેરીઓ કાળે પ્રભુમાં
 જનુની પેટ તો રાખ્યો, બદલો શો નેનો આપ્યોઃ
 આવી અધિક સંતાપ્યો, પ્રભુમાં
 દીકરીકા દામતો લેવે, સાહેબ રાજી નહી રાંદવે
 શાસ્ત્રમા સત્યથી કહેવે, પ્રભુમાં
 નકામી મારતા મોજે, આવેગા જમકી ફોજે
 મારેગા જીતીયા જોજે, પ્રભુમાં
 પરાઈ નારથી નેડો, હાથે કરી મોતને તેડો
 છોડોએ પાપનો છોડો, પ્રભુમાં
 પરમારથ કામમાં રહેના, પરાયઃ ધન નહી લેના
 જુહા મુખસે નહી કેના. પ્રભુમાં
 આ સંસારમાં આયા, તુમે કયા ફાયદા પાયા
 જનમ ફોગટ ગુમાયા, પ્રભુમાં

ફેરેછે કાળતો માથે, જવાના એકલી જાતે
 આવે નહીં કોઈ સંગાથે પ્રભુમાં
 કુઠા કામ કરેછે, ખોટી સાખ પુરેછે
 જરૂર એ નર્ક પડેછે પ્રભુમાં
 વીવેકી વાંચનારાઓ, ભુલ જે મારી મુધારો
 અરજ આ ઉર સ્વીકારો પ્રભુમાં
 જાત હુવારની મારી, નાથ લેજો ઉગારી
 વીઠલ કહેછે પોકારી, પ્રભુમાં

વાંણવટી સીકોતર માતાની લાવણી

કાંઠ કીરતાર, એરે ઓ નાર, વાત સાંભળજે—એરાજ
 વાંણવટી સીકોતર માંચ, કરાને સ્કાય
 દયા હીલ લાવો, સેવક આગ્યો છે શરણુ તેને બચાવો
 નથ ચાંણુસ્મા ગામ, માનો મુકામ હવારવાડો જ્યાંહી
 વાંણવટી સીકોતર માત, બીરાજે ત્યાંહી (૨)
 જે કરે માને પોકાર, તરત તૈયાર વાર ના લાગે
 જે યાદ કરે મન માંહી, જઈ બીઠ લાગે (૩)
 સંભાર્યા સાગર માંચ આવીયા ત્યાંચ વડાણુને તાચી
 ડુબતા દરીયાં માચ, પાર ઉતાર્યા (૪)
 સમરે તેની સ્કાય, કરે છે માચ બહુ દયાળી
 બહુ જણાના કીધાં કામ, માયે હદવાળી (૫)
 તાંબાના ગરબા બહુ, મુખે શુ કહુ ગણેરા ગાજે

માને શીર ઉપર છત્ર સોનાનુ છાજે (૬)
 નવરાત્રી કેરે દીન શોભા નવીન કહી નવ જાયે
 શીર ઉપર ગરબા લઇ નારીઓ ગાએ [૭]
 જય માત જશ વધાર્યો વંશ મુજ જાતિમાં
 ગામ ચાલુસ્માની માય લવાર જાતીમાં [૮]
 વંશ વધાર્યો માત લવારની જાત ચાલુસ્મા માય
 ખીલી પુલવાડી

ધન્ય ધન્ય તેતો પરતાપ તારો છે માડી [૯]
 અખંડ ધીની જયોત ખજે દીન રાત, હવનતો થાયે
 નવરાત્રી કેરે દીન, પદલી ભરાયે:
 ચંદ્રવા અપાર ગણે નહી પાર તોરણ શ્રીફળના
 શું વખાણુ કરું મુખેથી માના ખળનાં (૧૧)
 ધન્ય તુજને માત થઈ પ્રખ્યાત પહોં દઈને
 કરતા સેવકની રહાય જાતે જઈને [૧૨]
 જગત જનુની એક નામ અનેક રૂપ ગણેરાં લીધાં
 જ્યાં સોભે જેવુ રૂપ ધરી કામ કીધા (૧૩)
 આવ્યો છુ તારે શરણુ નમુ છુ ચરણુ સંકટ કાપો
 અપરાધ ન ભેશો મારો દરશન આપો [૧૪]
 નથી પોતાનુ કોઈ જગતમે જોઈ આશરો તારો
 આ દવરૂપી સંસારમાંથી ઉગારો (૧૫)
 ઉતારો ભવ પાર કરૂ પોકાર કાલુડા ગામ છે માડૂ
 દાસ વીઠલ કહે છે એમ શરણુ છે તારૂ (૧૬)

માતાજીનો ગરબો.

ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને--એરાગ.

પ્રેમ ધરીને પાવાવાળી પુંજીએ

જેનું છે મહાકાળી રૂડું નામ જો

નવે ખંડમાં રે માની નામના

પાવા ગઢ ઉપર માનો મુકામ જો

સંકટ હેરજો સેવકછું મા તાયરો - ટેક ૧

અતીથે અપરાધ માતા માયરો

દુષ્ટ બુદ્ધીનો હું છું તારો હાસજો

અવગુણના જોશો રે મારો માવઠી

હયા કરીને દુખદાં કરજો નાશજો-સંકટ. ૨

પાવા ગઢમાં મંઠપ માનો સોલતો

જેની શોભા મુખે કહીના જાયજો

નોખત નગારાં અતી ગડગડે

નર નારી સહુ ગાજી ગરબો ગાયજો-સંકટ ૩

સણગાર સજે રે માતા શોભતાં

પાયે વાગે ઝાંઝરને! ઝમકારજો

હાથે બાજુબંધ માયે પહેરીયાં

કંઠ મધે અમુલ મોતીના હારજો-સંકટ ૪

નંગ જડેલી નથની નાકે સોલતી

કાને ઝળકે છે રી ઝાલજો

સોનાતુ છવરે શીર પર છાજતુ
 દીલથી તપે છે માને લલાટ જે-સંકટ ૫
 પેર્યા છે અરણ્યે આળીને ચુંદડી
 કર મધે ઝળકે છે તરવાર જે
 અસ્વારી કીધી છે વાઘ ઉપરે
 રૂપ જાણે વીજળીના ચમકાર જે-સંકટ ૬
 સંકટ દેખી સેવકના મા કોપીયાં
 કાળ રૂપે વાઘ્યાં ઝળકા માત જે
 દુષ્ટ જનોને પકડીને પ્રાણે કર્યા
 અસુર તાણી મોટી કીધી વાત જે-સંકટ ૭
 આરા સુરમાં અંબા મા ખીરાજતા
 ત્યાં જઈને શીશ નમાવે પાપ જે
 દરશન કરતાંમાં દુખડાં જાય છે
 ભવે લવના પાપ નીવારણ થાયજે-સંકટ ૮
 દરશન કારણ આવે દેશે દેશથી
 સાચા દીલથી આવે તે પર સાચ જે
 કપટ રૂપી આવે માની જતરા
 તેની ઉપર કોપે મા અંબાયજે-સંકટ ૯
 આર જોગની દેવી રે ચુંવાળમાં
 સંખલપુર નામે છે રૂડુ ગામ જે
 મુગલ મારીને મરઘા કાઢીયા

બહુચરબાળી એવું રૂઢુ નામ જો-સંકટ, ૧૦
 પઠછારે પુરીને માં પરગટ થયાં
 નરે ખંડમાં વાયે ચાલી વાતજો
 ચરણે નમવ! ચાલો ચુવાળ દેશમાં
 મમ માયા મેટીછે બહુચર માતજો-સંકટ. ૧૧
 દક્ષીણમાં વસે રે દેવી તુળજ
 લારે લવાની રૂપ તણો અવતારજો
 સેવકનાં સંકટ માં સંહારતાં
 સમરે તેની આવી કરતાં સાહચરજો-સંકટ ૧૨
 અંબા બહુચર મહાકાળી ને તુળજ
 અરજ કરૂંકુ અંતરદયો ઉતારી જો
 સંસાર સમુદ્રમાં ડુબી ગયો
 હાથ ગ્રહીને લેજો મુજને તારીજો-સંકટ. ૧૩
 સંવત ઓગણીસેં છોતેરની સાલમાં
 આસો સુદી અગીઆરમને દીન જો
 અદ્ય બુદ્ધીથી ગરબો ગાયો માતનો
 સદા તમારી સેવામાં આધીન જો-સંકટ. ૧૪
 અલખેલી આશા પુરજો માયરી
 દયા કરીને રાખો ચન્નણની પાસ જો
 મુખથકી માગુછ માતા એટલું
 હો કર જોડી કેહેછે વીઠલદાસ જો-સંકટ. ૧૫

તેર મહીના.

સખી પઠવે તે પયે ચાલ્યા રે—એ રાગ.

સખી કારતક મહીને કહીએ રે, શ્રી કૃષ્ણ તણુ નામ લઈએ રે
બીજી જગૌ જથા મુકી દઈએ, જીવલણ બાણ્ય જીઠીછે માયારે
સખી માગસરે માન્ય કહ્યુ મારૂરે મન કેવી રીતે તને વારૂ રે
જીવ શોખીએ ઉગરવાનુ ખારૂ—જીવલણ. ૧

સખી પોસ મહીને પ્રેમ લાગ્યોરે, આંવો મનજો નહી મળે માગ્યોરે
તમે ખોટી માયાને ત્યાગો—જીવલણ. ૨

સખી મહા મહીને મુમત મુકો રે જખરા જોધા બાગી થયા ભુકો રે
આ અમીરસ પીતાં નવ ચુકો—જીવલણ. ૩

સખી ફાગણે કુલ્યાના ફરીએ રે, ના ઘટે તેવુ નવ કરીએ રે
ફરીએ બીક વાલાની ધરીએ—જીવલણ. ૪

સખી ચઘતરે ચેતીને ચાલોરે, પ્રાણુ થકી પ્રભુ કરો વાલો રે
લામ હરી ભજનમાં ધાલો—જીવલણ. ૫

સખી વૈસાખે વેર મુકો છોડીરે કરોડ ઉપરસુ મારો કોડી રે
મુરખ જીવવાની આશા થોડી—જીવલણ. ૬

સખી જેઠેતો જોરના ચાલોરે, આઠા અવળા ગોઠા જમ ગાલો રે
પછી બાપને બાપ પોકારે—જીવલણ. ૭

સખી અસાહે આ કાયા ધરીરે, તેમાં કેવી કેવી વસ્તુ બનીરે

તેની ખબર કોઈને ના પહી-જીવલણ. ૮

સખી શ્રાવણે સુણે! વચન રે, વાલા સાથે વળગ્યું માફ મનરે
ત્રીકમ વીના તલસે આ તન-જીવલણ. ૯

સખી લાઠરવે ભુલ્યે! લટકેરે, જેમ આંખે કેરીએ! લટકે રે
જમ ઉપાડી ઉપાડી પટકે-જીવલણ. ૧૦

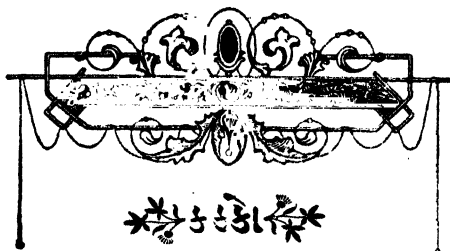
સખી આસાએ એક ખેલુ વાણીરે વીના ઘડુલે ભરી લાવે પાણીરે
તેની કળા કોઈએ નવ જાણી-જીવલણ. ૧૧

સખી અધીકે એક ચીતે ન્યાળોરે, મોંચલા કાળ કરોધને કુટી બાળોરે
પેલુ વચન ખેલેલા પાળો-જીવલણ. ૧૨

સંવત ૧૯૭૪ ની સાલ રે, માગસર વદી એક ન શનીવાર રે
તેર મહીના આતો પુરા થાય-જીવલણ. ૧૩

પ્રભુ પ્રેમ વસીતે આરાધુ રે, ગુણ ગાવાને અકલ માણુ રે
દાસ વીઠલ કંઈ પાંચ લાગુ-જીવલણ. ૧૪

✽ કડકો ✽

રાગ ચોપાઇ

કડકા કામ કર સાચુ, જમ આવી ઝાલસે ઠાયુ
ચીતમાંડી ચેતી લે, જુહી જન્નળ મેલી દે
રામ વિના સરવે કાયુ કકા કામ કર સાચુ
ખખખા ખોદુ ખોલો સહી, તેમાં સાહેબ રાજી નહી
ખોદુ ખોલે પતીજ ઘટે, લખ ચોરાસી તે નહી મટે
આ વાતતો સાચી કહી, ખખખા ખોદુ ખોલો નહી
ગગા! ગાંઠા થઇ મત ફરો, કંઈકચીંતા મનમાં ધરો
આ અવસર જવાનો સહી, પાછો તેતો મળસે નહી
ન. કરવાના તેશું કરો, ગગા! ગાંઠા થઇ મત ફરો
ધધ્વા ઘડો ધીનો ઢળે, પાછું ધી તેતો નહી મળે
એમ કાયા ઢળી જાય, તેમાં ખોદુ નહી જરાય
પ્રથમ કોલ કરેલો પળે, ધધ્વા ઘડો ધીનો ઢળે
હ. અંહકાર તે નવ કરો, સાહેબ કેરી બીકજ ધરો

અંહકાર કોઈનો છાજે નહી, રાજા રાવણ ગયો રોળાઈ
 જોઈ વીચારી ઠગલાં ભરો, ડા અંહકાર તે નવ કરો
 ચચા ચેત ચેતીને અંધ, અવળો આસો માંડ્યો ફંદ
 કમળ ખીલેલુ તેતો ખરે, શીઠ અલીમાન મનમાં ધરે
 ખોટા પુલમાં નહી સુગંધ, ચચા ચેત ચેતીને અંધ
 છછછા છાનુ રાખો નહી, સરવે સાહેબ જાણે સહી
 કરતા હરતા નારાયણ એહ, એથી જરા છાનુ નવં રહે
 એક દીન જમહા જાશે લઈ છછછા છાનુ રાખો નહી
 જજજા જરણા કરીને રહે, ખોટુ વચન કોઈને નવ કહે
 જરણા કરે કેઈ સમજી અંત, અકરમીના મુકે અંત
 અકરમીથી આધા ખસો, જજજા જરણા કરીને રહે
 ઝઝા ઝાલે ભકિત જેહ, સાહેબ તેને રાજી રહે
 મહિમ જેણે આગળ્યા સહી, તેતો ભકિત છાંટે નહી
 સ્વર્ગમાં વાસ કરશે તે, ઝઝા ઝાલે ભકિત જે
 ઝ. આગસ ભકિતમાં કરે, તે નરને બહુ દુખજ પડે
 નથી દેવા પડતા દામ, હરતાં હરતાં ખોલો રામ
 તથી કામ આપણુ સરે, ઝ. આગસ સીદને કરે
 ટટા ટાણું આવ્યુ છે, વપરાય તેટલુ વાપર હે
 જોઈ વીચારી ખરચો દામ, હરી ભજનમાં ઘાલો દામ
 જરૂર જવાનુ જાયુ છે, ટટાં ટાણુ આવ્યુ છે
 ઠઠા ઠાંડી ઠાંડી ગઈ, માયા સહુની પડી રહી
 પાપ પુન્ય તે આવે સાથ, રામ નામનું કરીચ્યો ભાથ

સદગુરુએ સીખામણુ દઈ, હઠા હાઠી ઠાલી થઈ
 હઠા હઠા ખાવાના, જમ આવી લઈ જવાના
 જમઠા આઠી વાડજ કરો, એવો ઉપાય મનમાં ધરો
 જો આઠા માર્ગે જવાના, તો હડા હઠા ખાવાના
 હઠા હુકડા રહીએ જ્યાં, હરી કીર્તન થાયે ત્યાં
 નીતા થાયે ત્યાં મત જાઓ, રામ નામ ગુણજ ગાઓ
 ભજન કરેથી ભાવટ જાય, હઠા હુકડા રહીએ ત્યાં
 જુ હણીએ નહી કોઈનો પ્રાણ, તારો તેવો તેનો જાણ
 તારા કૃત તુજને નડે, જરૂર નરક ચારાસી પડે
 તે નકી તારા મનમાં જાણ, જુ હણીએ વહી કોઈનો પ્રાણ
 તત્તા તારું કંઈ નથી, શું કરવા તુ મરે મથી
 મપના જેવો છે સંસાર, જેવડે કોઈ ઉતરે પાર
 તેલ ખુટે બુજાય અત્તી, તત્તા તારું કંઈ નથી
 થથા થઠને ઝાલી રહ્યા, ઠાળ પાંખડાં મુકી દો
 જુઠો ભરોસો તેને જાણ, કોઈની તેમાં આવે ફાંજ
 થઠ સંગાથે ગાથો ભરો, થથા થઠ ઝાલી રહ્યા
 હઠા હઠાડો આવશે એક, નિઘાત્રાએ લખીયા લેખ
 તે વેળા ઉતરશે માન, સેજ પથરી થશે સમસાન
 માટે આંખ ઉઘાઠી દેખ, હઠા હઠાડો આવશે એક
 ધધા ધાયું થશે નહી, મનકી રહેશે મનકી મહી
 હંસો હાલી જવાનો, પછી પસ્તાવે થવાનો

ભજનમાં ચીત લગાવે ભાઈ, ધધા ધાયું થશે નહિ
 નના નામ નારાયણુ લે, આયુ નાણું તેમાં છે
 બીજી વાતો સપના તણી, ઉલટી પીઠા વાધે ઘણી
 કદી કબૂત પામે નહીતે, નના નામ નારાયણુ લે
 પપા પરખો પોતા માંય, સાહેબ નથી છેટે કયાંય
 એળખ્યા વીના ભટકી મરે, એમ તે! સાહેબ કયાંથી જડે
 ગુરૂ વીના ગમ પડે નહી, પપા પરખો પોતા મહી
 ફેફા ફરતુ તે નવ કરો, એક ચીતે સ્મરણ કરે!
 ત્યારે સાહેબ ભેટે સહી, તેમાંતો સંદેહજ નહી
 ખોટો વીચાર મુકી દો પરો, ફેફા ફરતુ તે નવ કરે!
 બમા બાણુ વીચારી મેલ, મોંચલા કાળંગાને છેદ
 આઠાઅવળા લઠીએ નહી, મોંચલાને વસ કરીએ સહી
 બીજા બધા મુકીદે ફેલ, બમા બાણુ વીચારી મેલ
 ભલા ભાડાનુ આ ઘર, તું તારા મન વીચાર કર
 કાયા બળીને રાખજ થશે, મોંચથી હંસો હાલી જસે
 શા માટે કરે છે સર, ભલા ભાડાનું છે ઘર
 મમા મર્મ બણ્યો નહી, ફેગટ ઉમર તારી ગઇ
 મુકીત કરવા દેહજ ઘઠ્યો, અવી આંડે રસ્તે ચઢ્યો
 જરૂર જવાના નકે ભઇ, મમા મર્મ બણ્યો નહી
 ચ અજ્ઞાનની મુકો વાત, કરો સમાગમ સંતો સાથ
 પરનારીનો સંગજ છોટ છેટે રહીને હાથજ ભેઠ

તેને જાણેા લગની માત્ર ય અજ્ઞાનની મુકે વાત
 રરા રંગતેા બદલાઈ જશે, માટી જેવો માટી થશે
 પ્રભુ કેરી છે માયા, સાથે તમે સુલાવ્યા
 આગ મુખીને આગા થયો, રરા રંગ તેા બદલાઈ જશે
 લલા લાખે મગશે નહી, એવો મનખો આવ્યો મહી
 માટે મનખો માણી લે, છળ કપટને છોડી દે
 અગ માલની કરો કમાઈ લલા લાખે મગશે નહી
 વવા વહુ આવે જ્યાંય, માંગાપતે વેની થાય
 કહે તેમને કહુ વચન, માનુની જાણે મોટુ ધન
 લઈ લાકડી સામે થાય, વવા વહુ આવે જ્યાંય
 શશા સુખપાલ જેને હોય, કર્મ ગતીથી માગી ખાય
 જળગના થાય નબળા, હાલ લીખાગી ખેસે સુખપાલ
 મંથર ગતી કળે નહી કોઈ શશા સુખપાલ જેને હોય
 પપા સમજણુ પેતા માય, જુવો તપાસી છેટે નોંય
 પ્રભુ તે નાવે મુરખ હાથ, બહુ ઝીણી એછે વાત
 જવદ્વે કોઈ ખોળી હોય, પપા સમજણુ પેતા માંય
 સસા છોકરાં તારાં નહી, ખોટા માત્ર પીતાને લઈ
 કુટુંબ કબીલો કુડી માંય, મુત્રા પછી બેઝબીજે જાય
 સહુ સ્વાસ્થની સગાઈ, સસા છોકરાં તારાં નહી
 હ હરખ હેયામાં ધરો સાચા સંતની સેવા કરો
 અંત સમે તે આવે કામ, હરતાં કરતાં ખોલો રામ

કુઠી માયાનો ત્યાગજ કરો, હ હરખ હૈયામાં ધરો
 ક્ષ ક્ષમા કરે બોલો કોઈ, તેતો સાચા સંતજ હોય
 અજ્ઞાની તો અહંકાર ધરે, તેની સાથે ઝગડો કરે
 કઠણ દુકારા સાંખે કોઈ, તેતો સાચા સંતજ હોય
 જ્ઞ જ્ઞાનની વાતો કરો પારકી નીંદા તે પરહરો
 બીજાનુ ભેદને મનમા બળે. ધરનુ ખ.દને કાયા ગમે
 પારકી ચીંતા મનમા શુ ધરો, જ્ઞ જ્ઞાનની વાતો કરો
 પાંત્રીસ અક્ષર પુરા થયા, જડબુદ્ધિથી ભેડી કહ્યા
 ગાવુ છુ ગુરૂ પરતાપ, ભુલચુક સરવે કરને માફ
 ગાયકવાડી રૂડુ રાજ પાટણવાડો છે પ્રખ્યાત
 દાસ હરીનો હુછુ તન ગામ કારોઠા મુજ વતન
 સેવક વીઠલ કહે કરનેઠ, એકવાર બોલો શ્રીરણછોઠ

❖ ભજન ૧. લુ ❖

દીવઠા વીના! છે અંધારૂં, મંદીરીયામાં દીવઠા વીના! છે અંધારૂં—
એ રાગ.

- સમયાં વીના નહીં તરે, ઓ મુરખ મનડા
સમયાં વીના નહીં તરે—ટેક ૧
- આ સંસારીયોતો મહા જળ ભરીયો રે
કેમ કરી પાર ઉતરે—ઓ મુરખ. ૨
- માત પીતા કોઈ સગુ નહીં તારૂં ભઈ
એ છે મતલબના ચારી—ઓ મુરખ, ૩
- સતગુરૂ કેરૂં સમરણ કરજો ભઈ
સંકટ માંથી ઉગારે—ઓ મુરખ. ૪
- દાસ વીઠલ કહે દોઈ કર જોઈને
અલીમાનમાં સું ફરે—ઓ મુરખ. ૫

ભજન ૨ જી.

રાગ ઉપર પ્રમણે

મોંયલા મનવાને તમે વારો મેરે લાઘ

મોંયલા મનવાને તમે વારોજી-ટેક ૧

માયાને મુઠી તારી પરી એ રહેશે લાઘ

એક દીન થશે હલકારો-મેરે લાઘ ૨

છોડને નારી તારી સાથે નહી આવે લાઘ

તેમાં શું મોહ લગાયો-મેરે લાઘ ૩

સાહેબ તારાં એ લેખારે લેશે લાઘ

ત્યાંતો કરવો પડશે વીસ્તારો-મેરે લાઘ ૪

આરે સંસારીયો સુલી સમ જાણોલાઘ

તેનોછે માર બહુ નકારો-મેરે લાઘ ૫

દાસ વીઠલ કહે દોઢ કર જોડીને

સાહેબતો નથી ન્યારો-મેરે લાઘ ૬

ભજન ૩ જી.

રાગ ઉપર પ્રભાણે

એક દહાડો! જાણું હાલી મેરે ભાઈ

એક દહાડો! જાણું હાલીજી-ટેક ૧

આરે કાયામાથી હંસો હાલી જાશે ભાઈ

ખાલીયું પડ્યું રહેશે ખાલી-મેરે ભાઈ ૨

પુન્યદાન કરવા તુજને દેહજ આપ્યો ભાઈ

પણ કે.ઈને ચપટી નવ આલી-મેરે ભાઈ ૩

સંસારમ! આપ્યો તુતો સતથીરે ચાલવા ભાઈ

કપટની ખાજ કેમ ખાલી-મેરે ભાઈ ૪

ભર્યારે ભંઠાર તારા પઠયાએ રહેશે ભાઈ

ઠાઠી જવાનીછે ઠાલી-મેરે ભાઈ ૫

કુટુંબ કબીલો તારો કારમી ખાજ ભાઈ

તેમાંતો શું રહ્યોછે માલી-મેરે ભાઈ ૬

જમઠા આગળ કે.ઈનું ભેર નહી ચાલે ભાઈ

જમઠા તો લેઈ જશે ખાલી-મેરે ભાઈ ૭

દાસ વીઠલ કહે મુર પસ્તપે ભાઈ

આવ્યા ખાંધી ને ભણો ખાલી-મેરે ભાઈ ૮

ભજન ૪ થુ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

- સમરેથી સુખ થાશે મેરે ભાઈ
સમરેથી સુખ થાશેભ-ટેક. ૧
- સંત પુરૂષ કેરી સેવા કરીલ્યો ભાઈ
પડેલાં સંકટ બાશે-મેરે ભાઈ ૨
- સદા જીવાની તારી નથી રહેવની ભાઈ
આખર બુઢાપણ થાશે-મેરેભાઈ ૩
- કાળ ક્રોધના કરોને કટકા ભાઈ
તે વીના ગુણ નહી ગવાશે-મેરે ભાઈ ૪
- ભજન વીના તેં તો જન્મ ગુમઃગ્યો ભાઈ
કચાંથી બંધન કપાશે;મેરે ભાઈ ૫
- જે કામ તુ તો કરે આ જગતમાં ભાઈ
તે જરૂર ખાતામાં લખાશે-મેરે ભાઈ ૬
- દાસ વીઠલ કહે દયા દીલ રાખો ભાઈ
સાહેબ સહાય કારી થાશે-મેરે ભાઈ ૭

ભજન ૫ મુ

તોરી કળાનાં જાણી મેરે દાતા

તોરી કળાનાં જાણી-એ રાગ

જુવો તપાસી જોઈ મેરે સંતો

જુવો તપાસી જોઈરેજી

પરનારીના સંગ થકી તો

પાર પોંચ્યા નવ કોઈ

મેરે સંતો જુવો તપાસી જોઈરેજી-ટેક

સીતાને લાગ્યો રાજા રાવણ

બધી લંકા જોઈરે જી

હસ મુસ્તકો તેના છેદાયાં-હસ મુસ્તકો હાં

મંદોદરી રોતી રહી-મેરે સંતો

પરનારીનો સંગજ છોડો

તેમાં મુકિત હોઈરે જી

તેને તો માત પ્રમાણે જાણો-તેને તો

માત પ્રમાણે જાણો

જાણો ધરમકી બાઈ-મેરે સંતો

ક્રોધ અલીમાન દૂર કરોને

સાહેબ સમરો ભાઈરે
 સંસાર સમુદર સેજે તરસો—સંસાર સમુદર સેજે તરસો
 ભવની ભાવટ બાઈ—મેરે સંતો
 આ વાડીમાં ભમરો રહે છે
 લેછે તે સુગંધાઈરે
 આ વાડીને વાર ન લાગે—આ વાડીને વાર ન લાગ
 કાલ જશે કરમ.ઈ—મેરે સંતો
 મારા કૃતની વાત કોણ બાણે
 તે સમજો નવ ભાઈરે
 ગુરૂ પ્રતાપે ગાવે વીઠલદાસ—ગુરૂ પ્રતાપે ગાવે.
 સાહેબ સમજો સહી—મેરે સંતો

ભજન ૬ કું

લાગ્યો પ્રેમને ઉપ-યો અનુભવ—રાગ
 મારે બાણ ત્યા ખળર પડે ભાઈ
 તે વીના સમજો નહીરે
 હાથે કરીને માર મત ખાવો
 હાથે કરીને માર મત ખાવો
 પહેલેથી ગુણ ગાઈએરે—જીવહા જંબળ
 છાડી દે મેરે ભાઈરે સતગુરૂને સેવો તમારા

હુખડાં દેશે મીઠાઇ -ટેક

પહેલેથી તુ અરજી કરતો

તેતો ભુલ્યો મેરે ભાઈરે

બહાર આવીને બીજો થયો

બહાર આવીને બીજો થયો

ત્યારે જમની ફાંસી રહીરે-ભવડા

આન્યા તો તુ સાથ કરીને

જાતાં પડશે ભુલાઈરે

જમ આવીને ઝડપ ઝાલશે

જમ આવીને ઝડપ ઝાલશે

ત્યારે ઘણો ગભરાયરે-ભવડા

પાણીનો આ પાંઠ બન્યોછે

તેનો ભરૂંસો નહીરે

અસાઠ માસની ચઢી વાઢળી

અસાઠ માસની ચઢી વાઢળી

આખર જશે વેસઈરે-ભવડા

પુન્ય દાનમાં દમઠી ના આપે

આડી મુડી ઘણી ખોઈરે

વીઠલદાસ કહે વાર કરો શુ

વીઠલદાસ કહે વાર કરો શુ

ભજનમાં ચીત લગાઈરે-ભવડા

ભજન ૭ મુ

વાલા વેગે આવોરે લીડો મારી ભાગવા-એરાગ

વાલા ઉગારોરે પ્રભુ બચાવોરે

અમો ઉપર દયા કરોરે

સમુદ્રની વચ્ચે રે વહાણુ મારાં થોલીઆરે

દયા લાવી પેલી રે પાર ઉતારો-વાલા

હુ તો અજ્ઞાની રે અવગુણુ મારા અતીધણુરે

હવે મુજને નથી ઉકલતો એકે આરો-વાલા

ના કરવાના કામરે પ્રભુ મેં તો બહુ કયાં

તેતો સરવે ક્ષમા કરો વાંક મારો-વાલા

સંસારીનુ સુખરે તેતો સરવે ખોટુ જાણુરે

ખરો એક ભરૂસો છે તમારો-વાલા

આ અવતાર જાશેરે પછી પાછો નહી મળેરે

અંતકાળે ઘણું થશે પસ્તાવો-વાલા

દોષ કરજોડીરે પ્રભુ તમને કરગરૂરે

વીઠલ કહેછે વારે ચઢી વેલા આવો-વાલા

સજન ૮ મ.

સમરૂ ગણેશ નુરીજન ન્યારા-એ રાગ.

સમરૂ સાહેબ તમને સ્નેહ કરી

મારા ગુરૂજને લાગુ પાયરેજી

ગુરૂ વીનાતો ગમ નહી પડે

ગુરૂ વીનાતો ગમ નહી પડે

રાગ ચાલતીનો.

મારા હૈયાની ઉધારી નમો તમે ગુરૂજના ચરણે જઈ રે જી

સજન કરો ભાઈ અવસર બચાવે

સજન કરો ભાઈ અવસર બચાવે

પછી મળશે નહીરેજી-ટેક

માલ ખજાના મુકીને બાંધો

સાથે આવે નહીરે જી

હસ્તી ને ઘોડા બાંધ્યા હે રહેશે

હસ્તી ને ઘોડા બાંધ્યા હે રહેશે

ચલતી

જમડા બાંધે લઈ

નમો તમે ગુરૂજના ચરણે જઈરેજી-સજન કરો.

નરસીંહ મેતાને પરસન થયા

સાહેબથી મુરતા લગાઈરે જી

નરસીંહ મેતાનાં ઘણા કામ કીધાં

નરસીંહ મેતાનાં ઘણા કામ કીધાં

ચલતી-લક્ષ ચોરાસી મીટાઇ

નમો તમે ગુરૂજીના ચરણે જઇરે જી-લજન કરો.

કાળાં મટીને ધોળાં રે થાશે

નકી સમજો મેરે લાઇરે જી

જવાનીમાં જોર મત મારો

જવાનીમાં જોર મત મારો

ચલતી-ઘઠપણમાં ગભરાઇ

નમો તમે ગુરૂજીના ચરણે જઇરે જી-લજન કરો.

ખાણાસુર સરખો ખળીયો રાજ

મરતાં વાર ના લાગી રે જી

કાળતો કોઇને મુકશે નહી

કાળતો કોઇને મુકશે નહી

ચલતી-અવદ પ્રમાણે જાશે લઇ

નમો તમે ગુરૂજીના ચરણે જઇરે જી-લજન કરો.

એક અરજી સુણીલ્યો મારી

અમે ઉપર દયા લાવીરે જી

ઠાસ વીઠલ કહે સેવક તારો

ઠાસ વીઠલ કહે સેવક તારો

ચલતી-દુખમાં ધોને મીટાઇ

નમો તમે ગુરૂજીના ચરણે જઇરે જી-લજન કરો.

લજન ૬ મું

માયામાં મનડુ મેહ્યુરે પામર પ્રાણી(તેના કરતાં
એક ટુક વધારેછે—એ રાગ.

પ્રીતમજી પ્રીતી તોડીરે

વાલા વરતી કયાં જોડીરે પ્રાણુ હમારા.

મુજ રામાને રણમાં મેલી

પીયુ વીના કેમ રહુ એકલી

ત્યાં કોણ મારૂં બેલીરે પ્રાણુ હમારા.

અબજાનોશો અવગુણ દીઠો

નથી અપરાધ કંઈ મેં કીધો

સંકટ શુલીએ શુ વીધોરે પ્રાણુ હમારા

અધીક પ્રીતી આપ જમાવી

આ લલનાને બહુ લલચાવી

છેવટે મને ઠગાવી રે પ્રાણુ હમારા

ઘણા દીવસની પ્રીત કરેલી

એક ઘડીમાં અજાગી મેલી

તેનાં ઘટે શેલ શેલી રે પ્રાણુ હમારા

ધન ધાનને માયા મોટી

તે તમ વીના સર્વે જોટી

લાંબી આસા મારી તુડીરે

આવી વાતજો મન વસેલી

પ્રાણુ હમારા

તે નતી કરવી પ્રીતજ પેલી
 દુખ સાગરમાં મુજને રેલીરે પ્રાણ હમારા
 તમ સંગાથે બહુ સુખ પામી
 હવે ના તરછોડે! સ્વામી
 હાશી કહેછે શીશ નામીરે પ્રાણ હમારા
 આપ ગએથી નહી રહેવાયે
 કોઈ સંગુ માડુ નવ થાયે
 તે વીચારે મન માંહે રે પ્રાણ હમારા
 વીસ્વાસ ઘાતી આપ કહેવાશે
 ખરી વખતમાં કયે તમાસો
 હવે ક્યાં ભેગ થાશેરે પ્રાણ હમારા
 હાસ વીંલ કહે મુણ્ડ્યો ચારે
 પરદેશીને નહી પતીયારે
 વીવેકી મન વીચારેરે પ્રાણ હમારા

સગાનો સખંધ

ભેખરે ઉતારે રાજાં ભરથરી—એ રાગ.
 દીવસ કાઢ્યો રે તે તો કામમાં
 રાતે નીંદરા આધીનજ, સ્વપનાં માંહીરે માયા સાંભરે
 ક્યારે ગાશે ગોવીંદજ
 છોડી દે મોહ સંસારનો—ટેક.
 અવહ આવશે તાયરી ઘડી વીણખ ન થાયજ

ધનતે ધરતીમાં ધર્યા રહેશે સાથે કંઈના લેવાય

છોડી દે મન મોહ સંસારનો ૨

વાલાંરે તારાં વેરી થશે અંતે રહેશે સૌ દુર

ખોટો રે સબંધ સગા તણો એ છે સાગરનુ પુર

છોડી દે.-૩

પીતા રડે રે પેદાશને, બેની સાંસર વાસા કાજ

બેલને સાડૂ રૂવે બંધવો, રંઠાપાને રૂવે નાર

છોડી દે. ૪

સગુ રે નથી કોઇ તાયડૂ, જુઠો સઘળો વેવાર

પોતાનુ હોયતો આવે સાથમાં, કરી જોતુ વીચાર

છોડી દે ૫

જમઠા આવશે અતી જોરમાં, કરતા મારો માર

કરણીનાં કુળ તેતો આપશે, પઠયો કરીશ પોકાર

છોડી દે. ૬

જોત રે જોતામાં જીવ ચાલીયો, સગાં કરેછે જુમરાજી

કાઠોરે કાઠોરે મુખથી કહે, ઉતારીલ્યો સજીગાર

છોડી દો ૭

પાલખી બાંધીરે લીલા વાંસની, ઠાલ દોરડીના બંધ

ખોખરી દોંણીરે ધન તાયડૂ, જોઈલે જગતના કુંદ

છોડી દે. ૮

અંત ના આવીને ઉપાડીયો, કાઠયો ધરમાથી ખડાર

મસાણે લાવીને મુકી દીધો, ચીતા ખડકી તે વારણ
છોડી દે. ૯

સેજ પલંગમાં સુઈરેતા, પોઢયા કાળ મોજરણ
અગની મુકીરે તારા અંગમાં, છુટે પાણીની ધારણ
છોડી દે. ૧૦

ઓહોરે કરીને સૌ આવીયા, વીસારી તારી વાતણ
લોજન કરાવો મન લાવતા, જમાડો સઘળી નાતણ
છોડી દે. ૧૧

જમણુ કીધારે જાત જાતનાં, જમવા આજ્યા સૌ લોકણ
મુખથી માગેરે મન લાવતુ, જીવો મુરેલાનો શોકણ
છોડી દે. ૧૨

ખારરે દીવસ તારા વીતીયા, નહી લે તારૂં કેળ નામણ
જાણેરે જગતમાં જનમ્યો નથી, જોઈલે કેવુછે કામણ
છોડી દે. ૧૩

ટાળ્યારે ટળે નહી લેલાટના, લખ્યા વીધીના લેખણ
અનેક ઉપાયથી ના ઉગરે, દાહાડો આવશે એકણ
છોડી દે. ૧૪

વચન આપેલુ શ્રીનાથને, હતો જ્યારે ગર્ભ વાસણ
દુખના દીવસ ગયો વીસરી, માંડ્યો કપટનો પાસણ
છોડી દે. ૧૫

અનેક ઉપાધી આ જગતની, માયા જખરી મોહ જાળ

લલારે લલા લરઈ ગયા સીંહ ઘઈ ગયા શીયાળ

છોડી દે ૧૬

નામ એટલુરે નાશ છે નથી રહેવાનુ કોઈ

જખરા જોદ્ધા લોભીમાં લજ્યા રોગાઈ ગયા રણમાંય

છોડી દે ૧૭

એવુરે સમજી સ્મરણ કરે સાચે છે શ્રીરામજી

જુઠીરે માયા જાણે જગતની અંતે કોઈ ના આવે કામજી

છોડી દે ૧૮

અવસર આવે નહી મળે મોંઘે મનશા અવતારજી

પસ્તાવે થશે પાછળથી કરીલે લજનનો વેવાંરજી

છોડી દે ૧૯

અળગો મુકોરે અંહકારને કરે કબુદ્દિનો નાસજી

હરખ ધરી હરીને લજે વીનતી કરે વીઠલદાસજી

છોડી દે ૨૦

અકરમીની નીશાની

મૈયારી મુખ દેખી પ્રીતી પલટાવીરે—એરાગ

અકરમીની કહુ નીશાની

સમજીયોને શાણુરે

ચીત રાખીને ચેતો મનમા

રખે રહો અબણુયારે—અકરમીની

શીખામણના સુણે કોઇની

મનમાં ધાયું કરતોરે

વાલાં સાથે વેરજ કરતો

અભીમાનમાં ફરતોરે—અકરમીની.

સારૂ દેખે કોઇ સામાનુ

અંતર રહેછે બગતુરે

વણુ અગનીએ અગન લાગે

તન જાયછે ગગતુરે—અકરમીની.

પરમારથમાં પઠદે રેતો

પાપ થાયત્યાં પેલોરે

ધરમ ગુરૂને ધીરે નહી

થાય દગલબાજનો ચેલોરે—અકરમીની.

માત પીતાને ગાળો બોલે

વડીલ વચન લોપેરે

નરક ખાણમાં નહી ઠેકાણુ

ઇશ્વર સાથે કોપેરે—અકરમીની.

વેવીશાળમાં વાંધે પાડે

સખંધ થતો તોડેરે

અનેક એવા ભુટા કામે

મન પાતાનુ હોડેરે-અકરમીની.

દામ દીકરીના જે નર આવે

તે અકરમી ખોટોરે

ધીક કમાણી કહીએ તેની

જન્મ ધર્યો પણ ખોટોરે-અકરમીની.

ખાચ પીએ નહી પેટ પોતાને

ખીજને દુખ આપેરે

કલેશ ઘરમાં કરે કારમાં

સર્વેને સંતાપેરે-અકરમીની.

અલીયાગત કોઈ આવે આંગણે

ધકા મારી કાઢેરે

ઘરમાંથીતો આપે શાનુ

ખીજને ના પાડેરે-અકરમીની.

દાસ વીઠલની વીનતી આતો

અંતરમાં ઉતારેરે

એવા નરથી અળગા રેવુ

અલીપ્રાયછે મારેરે-અકરમીની.

અલીમાનીને શીખામણુ

રાગ ઉપર પ્રમાણે

ધીક અલીમાની આડંકાર તારે।

શુ બેઠને છાકયોરે

દેખ વીચારી દીલમાં તારા

આગળ વસુમી વાટયોરે-ધીક ૧

અલીમાનને અવળી આંખો

નજરે ના-જુ નાવેરે

વઠઈ વખાણે તે પોતાની

લજન જરી ના લાવેરે-ધીક ૨

અલીયાગતને આહર ના આપે

ઠંઠા બાજુ કરતોરે

કરે ઢુકારા તુ સરવેને

મોટાઈ મનમાં ધરતોરે-ધીક ૩

દશ માધાળો રાવણુ રાજા

લંકા ગઢનો વાસીરે

અલીમાન ઉતર્યો એવા નરનો

તુ લેખામાં શા છંરે-ધીક ૪

જશે બુવાની નથી રેવાની

ચીતમાં લેને ચેતીરે

સરખા દહાડા નહી જાય તારા
અંતે થાય ફજેતીરે-ધીક ૫

માત પીતાને કુટુંબ કળીલો
સુત લગનીને દારારે
અંત સમે અળગા સૌ રહેશે
તે સગાં નહી તારારે-ધીક ૬

મહેલ ઝરખા મંદિર માળા
છેવટ જાવુ છોડીરે
ધન ધરતીમાં દાટયા રહેશે
સંગ ના આવે કોઠીરે-ધીક ૭

અહીં આવીને શુ કમાયો
ભાર ભુટધનો ભારીરે
સાહેબ તારાં લેખાં લેશે
શી ગત થાશે તારીરે-ધીક ૮

વીઠલ વાણી વઢે વીચારી
ગર્ભ તેજનો ગજજોરે
ઔચીતા જમ ઝટપી લેને
આશીશ મારી ફળજોરે- ૯

—જુદમી જમાનો—

હાય હાયરે હીંદુ બધાના સુધારા-એરાગ
હાય હાયરે જુવો જમાનો શુ આયો-ટેક
ખરેખરો કળીયુગ જણાયોરે-હાય હાયરે
ધર્મ ધરતીમાંથી ગયુ નાસી

પાપ સઘળે રહ્યુ પ્રકાસી

વખત દુનીઆની આવીઆશીરે-હાય

સતી નારીએ સત વીસાયું

હવે કરે પોતાનુ ધાયું

પ્રતીવ્રતપણુને ખાસડે માયું-હાય

ભળી ફેસનમાં પેર્યા છે તોહા

પાડે ગુચ્છાને વાંકા અંખોહા

ધર્મ નીતીના મારગ છોડયા રે-હાય

પેર્યા ભુટને છત્રી ઝાલી

ઉભી બજારે બચછે ચાલી

ઘટોચાળે! ખીસ્સામાં ધાલીરે-હાય

નારી હતી તે નર થવા લાગી

બુવો મરદાઈ આદરી આખી

હવે નથી રહ્યું કંઈ બાકીરે-હાય

ગાય લેસોને બળદ વેચાય

અંના માફક નારીનુ મુલ થાય ✓

બુવો કેવો ચાલેછે અન્યાયરે-હાય

પુત્રી વેચીને પૈસા લીધા

મોટા મોટા બંગલા કરી દીધા

આવા મારગ લાગે છે શુ શીધારે-હાય

સંત સાધુને કેઃઈના માને

ગૌ પ્રાઘ્નજીને ગાળો ભાંડે ✓
 મહાન પુરૂષથી ઝગડા માંડેરે-હાય
 આવી નારીને કીધુ જીવાડ
 મ.બાપને બોલે નઠાડ
 નીકળ ઘરમાંથી બહુ છે મ.ડરે-હાય
 પ્રભુ નામ લેતાં લજ આવે
 ગાયન રસીક હોય તે ગાવે
 તદ્દલ લજન નાટકમાં જાવેરે-હાય
 કુળનીતીનો મરગ છેડયો
 પ્રભુ સાથે સખંધ તોડયો
 કુઠા કૃતોમાં જીવ જોડયોરે-હાય
 એક બીજાનું ભુંડું તાકે
 ઉંડો ખાર અંતરમાં રાખે
 ઘાટ આવેતો મારી નાખેરે-હાય
 અસલ રીવાજો ઉંચા મુકાયા
 નવા ફેસનની લાગી છે માયા
 હીંદુ લાઈઓ ગોરામા ગણાયારે-હાય
 ઘણું ઘણું અન્યાય ચલાયો
 નથી દેખાતો સતનો પાયો
 દાસ વીઠલે જમાનો ગાયોરે-હાય

નળ દયમંતીની કવીતાનો—રાગ.

હરગીત છંદ.

જર વીધે.

જર થકી નર ઘર તજે
 વીદેશ ચાલી જાયછે
 જર માટે જુદા કરી
 બહુ જણ કપાયછે
 જર હશે ત્યાં માન મોટું
 નથી ત્યાં ક માનછે
 જર વીનાનો નર તે તો
 પસુની સમાન છે
 જર ખોલાવે જુઠ મુખે
 વાલામાં વેર થાયછે
 સગાનો સંબંધ તોડે
 જખરો જર કહેવાયછે
 જર જોડે પ્રીત પલમાં
 મોટાને મળાય છે
 જોગી જતી સંત મોટા
 સરવે જરને ચહાયછે
 જર માટે ભાર મોટો

શીશ પર સો લાંહે
 ઉચ જાતી હોય પોતે
 નીચને કાકા કહે
 જર થકી જારી રમે છે
 લાજ મુકીને અરે
 અનેક એવાં કૃત કુઠાં
 જર થકીં બહુ કરે
 આળસ નાવે અંગમાં
 જરી જરના પરતાપથી
 દુખ દાખે નહી દીલમાં
 તે જર કેરા તાપથી
 જર ભાંગે ઘર બીજાનું
 નવ બુવે તે ન્યાયને
 જર પાસે હોય ઝાઝો
 વશ કરે તે રાચને
 પાપ ને પરપંચ કરે
 સરવે જરની લાયથી
 ખારને વીખવાદ કરે
 તે પછુ જરની આયથી
 કુટુંબમાં કલેશ કરે
 ભુંડુ ખોલે ભાઇને

ચોરી ચાઠી ઉકલેતે
 જર કેરી લાયને
 જર થકી અનેક કામો
 સારાં ખોટાં થાયછે
 વીઠલ કહે જર હોયતો
 અનેક ચીંતા જાયછે

મામા સો એનો મીઠજ—એરાગ

જીવઠા સરવે જીહુ જાણ્ય જગમાં શુ રહ્યો લોભાઈ—ટેક
 શુ રહ્યો લોભાઈ માયા કોઈ સંગ નવ જાય
 જીવઠા સરવે જીહુ જાણ્ય જગમાં શુ રહ્યો લોભાઈ
 દીવામાંથી દીવેલ ખુટયુ બત્તી બુઝઈ ગઈ
 કેડીઆ રૂપી કાયા આતો પાછળથી પસ્તાઈ—જીવઠા
 કાળ કરોધી આવે જ્યારે નહીં જીવે વીચાર
 જખરા જોદ્દા ઝઠપી ખાધા જેમ આવે તરકારી—જીવઠા
 અસાર દીઠો આ જગતમા સાર કશે નવ ભાઈ
 સંસારકી કરીતે ખેજના હે આ દીલકી માંહી—જીવઠા
 હરી નામથી હેત કરીલે સાથે આવે તારી
 સગાં સહોદર છેટે રહેશે તે મતલબનાં ચાર—જીવઠા
 ખાજીગરની બહુ હુશીયારી ચાલાકી ચલાઈ

એક ઘડીમાં બાગ બનાયો આંખે કેરી આઈ-ભવડા
 સ્વપ્ના રૂપી મીથ્યા માયા મનમાં દેખ વીચારી
 એ માયાને કોઈ નવજાત્યા બહુ જણ ગયા છે હારી-ભવડા
 મોટા મોટા મહા મસ્તાની જોગી જટા ધારી
 એવા નર એનામાં મોહ્યા તુ કોણ ખીચારી-ભવડા
 એવી માયા બહુ રૂપાળી જોતાં લાગે પ્યારી
 અંતે જાણે નીર ઝાંઝવા તરસ્યા ના બુજે તારી-ભવડા
 સરવે ફેદા છોડો બંદા ધણી નામ લે ધારી
 માન કહ્યું તુ મનવા મેરા સીખામણ દઉં સારી-ભવડા
 ક્યા લોભાયા દેખી માયા સંગે નાવે તારી
 પ્રાણ હશે પડે જ્યાં સુધી સગુ થાય સંસારી-ભવડા
 એવું સમજી અલખેલાને અંતર લે ઉતારી
 વીઠલ કહે વિપત વખતે સાહ્ય કરે મોરારી-ભવડા

❖ માતાજીની આરતી ❖

આદીત ઉમીયા માત થઈ પ્રગટી

મા ઉમીયા થઈ પ્રગટી

લીલડી રૂપે લોળવ્યા!

લીલડી રૂપે લોળવ્યા—લોળા સંભુને

જયે! જયે! મા જગત જનુની

સોમે સીતા રૂપ તે લીધુ

મા સોમે સીતા રૂપ

રાવણ રણમાં રેજ્યે!

રાવણ રણમાં રેજ્યે!

લંકા ગઢને! ભુપ-જયે! જયે!

મંગળ કંકળ રૂપ કાળીનુ કીધુ

મા કાળીનુ કીધુ

મધુ કૈતપને માર્યો

મધુ કૈતપને માર્યો

રૂધીર તે પીધુ-જયે! જયે!

બુધે બાળા રૂપ બહુચરી તુ કાવે

મા બહુચરા તુ કાવે

પઠછા પુત્રી પુરમાં

પઠછા પુરી પુરમાં

ચુંવાળ થઈ આવી-જયો જયો
ગુરુવારે ગુર્જર દેશમાં બાણી

મા ગુર્જરમાં બાણી

આસન આરા સુરમાં

આસન આરા સુરમાં

નવ ખંઠની રાણી-જયો જયો

શુકરે સમર્યા માત સાગરની માંહી

મા સાગરની માંહી

ખુઠતાં વહાણુને તાર્યાં

ખુઠતાં વહાણુને તાર્યાં

આવીને ત્યાંહી-જયો જયો

શનીએ શકિત માત સરવેમાં વ્યાપી

મા સરવેમાં વ્યાપી

ભકતોના ભય ટાળ્યા

ભકતોના ભય ટાળ્યા

અસુરને કાપી-જયો જયો

અંબા પુરજો આશ અંતરની

મા અંબા પુરજો આશ

દોષ ન જોશે મારો

દોષ ન જોશે મારો

ગુણ ગાવે વીઠલદાસ-જયો જયો

શ્રી તુળજ માતાનો ગરબો

ઓ રાણાજી રામની સંગાથે રાહ ના ફીજ્યો—એરાગ

ધન તુળજ મા ઊમરેઠમાં આવીને મોઢવાડે વસ્યાં-ટેક
 માના દર્શન કરતાં દુખ જાશે પડેલા સંકટ દુર થાશે
 જે તુળજ માના ગુણ ગાશે ધન તુળજ માત ૧
 મા મંઠપ રચના બહુ સારી તુજ મુખ ઉપર જાણુ વારી
 માની નોખત વાગે નીત ન્યારી ધન તુળજ માત ૨
 આવે દીન નવરાત્રી કેરા સોળે સણગાર માએ પેચા
 ઘંટ નાદ ત્યાં થાય ઘેરા ધન તુળજ માત ૩
 મા નવદીન સોભા નવ રંગી સરવે સેવક છે ઉમંગી
 ત્યાં મળે મેહની બહુ જંગી ધન તુળજ માત ૪
 મા દુધ કઢેલાં આવે છે સો ખ્યાલા ભરી ભરી પાવે છે
 સહિ ગાજી ગરબો ગાવે છે ધન તુળજ માત ૫
 મા પાયે તો ઝાંઝર ઝમકે તુજ લલાટે ટીલડી ટપકે
 મા રૂપ જાણે વીજળી ચમકે ધન તુળજ માત ૬
 મા જરીયનની ચુંદરી પેરી ચોળી રંગે દીસે ઘેરી
 મા ચરણીએ ગુલ ચોફેરી ધન તુળજ માત ૭
 મા નીરમળ નથની નંગ જલી મા મુખ કચું છે પુર્વ લણી
 મા તુળજ બેઠાં વ.ધ ચઢી ધન તુળજ માત ૮
 મા અમુલ્ય હાર કંઠે ઝળકે કાને કુંડળ રૂઠાં લળકે

મા કર મધે ચુડી ખળકે ધન તુળજા માત ૯
 મા શીરે પર મુગટ શોભે છે દર્શન કરવા મન લોભે છે
 મા ઉઠતાં પંખી થોભે છે ધન તુળજા માત ૧૦
 મા જળરા ભેદા અંકારી પલમાં નાખ્યા છે સંહારી
 ત્રીશુળ માએ કરમાં ધારી ધન તુળજા માત ૧૧
 આ જગત માંહી તુભને જાણી પકડી દઇતો કચરો ધાણી
 તુ નવે ખંઠની મા રાણી ધન તુળજા માત ૧૨
 જે આવીને પાયે લાગે સંકટ તેનું સરવે કાપે
 પોતાનો કરીને તુ રાખે ધન તુળજા માત ૧૩
 મા ઘેલો ગાંડો છુ તારો અવગુણ ના ભેશો કંઈ મારો
 આ ભવસાગર પાર ઉતારો ધન તુળજા માત ૧૪
 મા અકલહીણો અપરાધી મુજ કૃત તણી માગુ માફી
 મા શરણુ લે સંકટ કાપી ધન તુળજા માત ૧૫
 મા જાત લુહારની છે મારી ચરણે આગ્યો લે ઉગારી
 હાસ વીંલ કહે છે પોકારી ધન તુળજા માત ૧૬

અખ્યા ૧ લો

જાતી ભુંડો જે ખીજનુ ભુંડુ તાકે
 જાતી ભુંડો જે જરૂર ખાડામાં નાખે
 જાતી ભુંડો જે વેર વાલાંની સંગે
 જાતી ભુંડો જે રહે નવ કદી ઉમંગે
 ભુંડો તે ભુંડુ કરે નીંદે આખી નાતને
 વીંલ વાણી યુ' કહે છોડો એના સાથને

છપ્પા ૨ જો

જાતી ભુડો જે પુન્યથી પઠહે રહેતો
 જાતી ભુડો જે દામ દીકરીનાં લેતો
 જાતી ભુડો જે સામાને સારે દાઝે
 જાતી ભુડો જે ભુઠથી જરા ના લાજે
 જાતી ભુડો જે નાં ગણે પુન્ય કે પાપને
 વીઠલ વાણી યું કહે દુખ આપે માખાપને

છપ્પા ૩ જો

જાતી ભુડો જે ભુઠા સહુને દેજે
 જાતી ભુડો જે પ્રભુની ખીક ના રાજે
 જાતી ભુડો જે સંપ સંગાથી તોડે
 જાતી ભુડો જે પ્રીત ભુઠાથી જોડે
 ભુડો તે ભુંડુ કરે પકડે નહી સારા મુળને
 વીઠલ વાણી યું કહે કલંક ચઢાવે કુળને

છપ્પા ૪ થો

નથી પૈસાને માન પ્રભુને ત્યાં જરીએ
 નથી મળતુ માન આછાં વસજ ધરીએ
 નથી મળતુ માન ઘોઠા ગાદી ચઢેથી
 નથી મળતુ માન દેશોદેશ ફરેથી
 ભુડુ માન એ જગતતુ પ્રભુને ત્યાં મળશે નહી
 વીઠલ કહે વેઠ નકામી ભાર ઉપાડી ફરવુ સહી

છર ૫ મો

નથી મળતુ માન જોરાવર સંગે લડતાં
 નથી મળતુ માન આતમઘાતજ કરતાં
 નથી મળતુ માન વઠા વેપાર કરેથી
 નથી મળતુ માન આમુષણ અંગ ધરેથી
 ગર્વ ધરીને જે ધણી માન મેળવે આ જગત મહી
 વીઠલ કહે વીચારજો પ્રભુને ત્યાં લેખામાં નહી

છર ૬ ઠો

નથી મળતુ માન મોટા હોદ્દે ચઢતાં
 નથી મળતુ માન મુછો મરહીને ફરતાં
 નથી મળતુ માન વીઘા લણુતાં ઝાઝી
 નથી મળતુ માન બહુ બેલે ગાણુ
 અવીચળ માન તે બાણુવુ ઘેલો ગાંડો થઈ ફરે
 વીઠલ કહે બહુ વાલથી હરી નામ ફરીયે ધરે

ભાષણ:-ભાઈઓ! નીચે જે જે પૈઠી દુઃખો લખેલાં છે તે દુઃખો
 જગતના વહેવારમાં રહેનાર ભાઈઓતેજ માનવાના છે પરંતુ સંત
 પુરુષોને તે પૈકી હરખ શોક ખીલકલ થતોજ નથી.

છર ૭ મો

મહા મોડુ જે દુઃખ ધરનો મેલી મરતાં
 મહા મોડુ જે દુઃખ નાર જઈ બારી રમતાં
 મહા મોડુ જે દુઃખ દેશ મુકીને બાવુ
 મહા મોડુ જે દુઃખ ભીખ માળીને ખાવુ

અનેક દુખ એવાં કહ્યાં મોટું દુખ કહીએ કથી
વીઠલ કહે વીચારજો દેવા સમાન દુખજ નથી

છપો ૮ મો

મહા મોટું જે દુખ નોકરી નીચની કરવી
મહા મોટું જે દુખ પગાઈ ધાકજ ધરવી
મહા મોટું જે દુખ ઘરમાં સ્ત્રીનું ચાલે
મહા મોટું જે દુખ બજારે કંઈ ના ચાલે
સરવે દુખો સેવીએ મોટું દુખ સુણજો સહી
વીઠલ કહે વીપત્ત લારે રોગ પ્રગટે કાચા મહી

છપો ૯ મો.

મહા મોટું જે દુખ નામદં કહેવાયે
મહા મોટું જે દુખ વહાલ વેરી થાયે
મહા મોટું જે દુખ વાંઝીયો કહે સૌ જોને
મહા મોટું જે દુખ બાળક બહુ હોય તેને
મોટું દુખ એ માનજો પેસા વગર નર જે હશે
વીઠલ કહે પેસા મળે તો સરવે સુખ સહેજે થશે

છપો ૧૦ મો

નથી ભગતોને ભય દુરીજન દુનીયા કેરો
નથી ભગતોને ભય વેરી મળે હજારો
નથી ભગતોને ભય નીંદા ભલે સહુ કરશે
નથી ભગતોને ભય અંતે દુરીજન તરશે

અનેક લય લાગે નહીં શાણા હરીજન જે હશે
 વીઠલ કહે વીચારજો નીંદા કરનારા નરકે જશે
 દુખીનાં દુખ ટાળવા વિષે દેશી બંધુઓને વીનંતી

રાગ ગઝલ

ચેતોને ચીતમાં તમે વીનંતી કરીએ અમે
 તમારાં દીલ જો ગમે દુખીના દુખ ટાળોને
 ઘણા અનના દુખી જાયે નીજ દેશને મુકી
 લીજો છે લાજને મુકી-દુખીના
 બહુ વેડે સંતાપો તેવાના દુખને કાપો
 અરે કંઈ આશરો આપો-દુખીના
 ઘણા ગુજરાતના વાસી જાયે દુર દેશમા નાશી
 અતીસે દુખથી ત્રાસી-દુખીના
 જોશે નહીં કરણી તેની થાઓને દુખના ખેલી
 વીનંતી આ કહી છેલી-દુખીના
 ગાયો જે પુજવા જેવી વલે થાય વાંદરે કેવી
 વીનંતી ઉરમાં લેવી-દુખીના
 તરશે તલસે ગાયો કળીયુગ કારમો આયો
 છુપઈ ગયો સતનો પાયો-દુખીના
 તમાની લક્ષ્મી જેહી જાણી નવ કોઈને ભાઈ
 વાપરો પુન્યની માંહી-દુખીના
 તમારા પંઠને પાળ્યો વૃથા જન્મને ગાળ્યો

ખરો જે માર્ગ ના ભાજ્યો-દુખીના
 જીલમ થાય છે ઝાઝો દયઃજી દીલમા દાઝો
 બેશી ઘેર શું ગાઝો-દુખીના
 આવે શા કામમા નાણાં જશે આ વાપરે ટાણાં
 ભરોને પુન્યના ભાણાં-દુખીના
 ચડવુ પુન્યને પગલે જાયે જીવ આ લલે
 વખત આવો નહી મળે-દુખીના
 પરમારથ કામ છે એવુ જમીનમા નાખવા જેવું
 જરાનુ ખુબ તે લેવું-દુખીના
 વખત જાયગા એખી વીચારો મનમાં તેખી
 પ્રભુની કુદરતી ગેખી-દુખીના
 તરફી માફ આ કરજો વાંચી કામ આદરજો
 વીઠલની વીનતી ધરજો-દુખીના

દીકરીના દામ ન લેવા વીધે

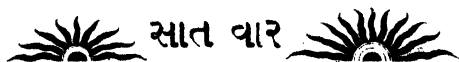
રાગ ગઝલ

દીકરીને દામને સાટે વેચે છે પેટને માટે
 હજારો ગાઉને છેટે જમાનો જીલમી આયો-ટેક
 જીવે વૃદ્ધ જમાઈ મળે દામ ત્યાં ભાઈ
 પછી ત્યાં કરે સગાઈ-જમાનો
 વેચાવે ઘર સામાના પોતાના ભરવા ભાણાં

ગણી લે રોકઠા નાણાં-જમાનો
 ખીચારા પરણવા ગયા વેચીને ખાવા તો થયા
 સસરાને કંઈ ના દયા-જમાનો
 ખાળા બાય સાસરીએ દેખે કંઈના ત્યાંએ
 નીસાસે મનની માંહે-જમાનો
 મરજે માત ને પીતા ચોળાવી મને ભલુતા
 બુલમ જળરા કીધા-જમાનો
 સ્વારથ તેમને! તાકી કુવામાં મુજને નાખી
 પ્રભુ તુ કેમ રહે સાંખી-જમાનો
 ખીચારી ખાઇ શું જઈ વીચારો મનમાં ભઈ
 મળેના ઘરમાં કંઈ-જમાનો
 સોધ્યું વેર તો એનું જમાઈ પુત્રી એનું
 લીધું આ કયારનું લોણું-જમાનો
 ઘંટી પારકી તાણી ભરે છે લોકનું પાણી
 ગુજારે દીન ખીચારી-જમાનો
 વળી વૃદ્ધો સાથ પરણાવે થોડા દીને રંડાવે
 ઉમર એળે ગુમાવે-જમાનો
 ખીચારી ખાળ રંઠાવી દયા દીલ ના આવી
 ખળી એ સાયખી ખાવી-જમાનો
 તમે ખાપ નહીં એના ખરા શત્રુ છો એના
 કરો વીચાર તો એણાં-જમાનો

૬૧

ગુણી દેશ ગુજરાતે પાટણ વાડો પ્રખ્યાતે
છ'ં હુ લવારની જાતે જમાનો
દીકરીના દામ જે લે છે ઘણાં તે દુખમાં રહે છે
વીઠલ વીનતી ઠહે છે જમાનો.

સખી આદીતે અવતાર આવ્યો રે તેંતો ખોટીરીતે ગુમાવ્યો રે
કદી સતસંગના પાયો પ્રભુ માથે પ્રીત જરા ના કીધી રે
સખી સોમે શુ રહ્યો છે માલીરે તારૂ ખોળીઉં પહચુ રહેશે ખાલીરે
તને જમઠા લઈ જાશે આલી, પ્રભુ
સખી મંગળે કંકળ દેહી કીધીરે સગા સર્વો મળી અગ્ની દીધીરે
ટાળ્યાં નહીં ટળે લખ્યા વીધી, પ્રભુ
સખી બુધે તો સુધ ગઈ તારીરે મન માન્ય કહુ છુ પોકારી રે
અંતે શી ગત થાશે તારી, પ્રભુ
સખી ગુરૂએ ગુણ ગાઓ રે હરી લજ્જનનો દ્યો લાવો રે
પછી અવસર નહીં મળે આવો રે, પ્રભુ
શુકરવારે સરવાળો થ.શેરે જમે ઉધાર માંહ લખાશે રે
આખર જતાં દેવાળુ કુકાશે, પ્રભુ
શનીવારે સીતા જેવાં સતી રે જેને માથે શામ જેવા પતી રે
કેવી થઈતી તેમની ગતી, પ્રભુ
એવુ મમજી દુખ નવ ધરીએરે સદા મોજ મઝામાં ફરીએરે

પ્રભુ નામ તે અંતર ધનીએ, પ્રભુ
 આઝા પ્રેમે વાંચો નરનારી રે મુખ થકી જપોને મોરારી રે
 હાસ વીઠલની વાણી સ્વીકારી, પ્રભુ

શ્રી રાગુછાડના છંદ

ચાર ભાઈકી જોડી શેર દીક્ષી છોડી-એરાગ

રૂઠ હાકેર ગામ, રણછોઠરાયનો મુકામ
 ગામકી વસ્તી સારી દેવળકી સોલા ન્યારી
 મેળા ખીજકા થાવે બહુ લોક દર્શન બાવે
 રૂઠો ગોમતીકો ઘાટ બડો નાહવાકો ઠાઠ
 નીરમળ નીર તો લયો નાહી તીલક કયો
 આળ્યા દેવળકી માંચ શોભા કહી નવ બાચ
 ઘંટ રૂઠા ગાજે નોખત ન્યારી વાજે
 હાંઠી તકતા લળકે કાચ ખીલોરી ઝળકે
 પ્રભુકી મુરતી ન્યારી મુખ પર બાવુ વારી
 મુખે ખોંસી બાજે શીર પર મુગટ છાજે
 કાને કુંડળ લળકે દાઢી હીરો ઝળકે
 સોભાનો પાર નાવે કહેતાં થાકી બાવે
 આવઠી એટલી કહી ખીજ બાકી રહી
 એક અરજ મારી દેજે ભકિત તારી

મહેર કરજે લાલા ગામ ઠાકેરવાલા
 ગુણ તારાં ગાઉ છુ ગામ કારોડે રહુ છુ
 જાત લવારની કાવે ચરણે શીશ નમાવે
 વીઠલ નામ છે માડુ સરણુ એક છે તાડુ

❀❀રાજ્યો❀❀

રાગ પડજ્યાનો.

જેને જાગી તુ જીવડારે, કરી લેને વીચાર
 શુરે ભાળીને છાકી રહ્યો, માથે ફરેછે કાળ
 ભાવે ભજે સીતા રામને-ટેક.

માડુ માડુ કરી મેળવ્યુંરે, દગલ બાજીથી ધન
 કોડી નાવે તારા કામમાં, ખડુ માનજે વચન ભાવે ભજે.
 કેવા કરારે તુ આવીયોરે, કેવા બાંધ્યાતા બંધ
 એતો વાતો ગયો વીસરી, આ શુ મોઠયાછે કંઠ ભાવે ભજે.
 માયા દેખીને મોહી રહ્યોરે, ભુલી ગયો તુ રામ
 ખડુ નાણુ તે ખોડુ કર્યું, વાહાલો લાગ્યોછે દામ ભાવે ભજે.
 રૂપ જોઈ રંભા તાણુરે, મોહયુ તેનાથીમન
 નામ જપે નીત નારનુ, જાણે ખડુ એ ધન ભાવે ભજે.
 માંદા પડી મરવા સુતારે, નારી કરે વીચાર
 ક્યારેતો મરશે આ રહ્યો, હાથે લાગેછે ભાર ભાવે ભજે.
 તમે ગયા સમસાનમાંરે, લાગ્યુ નારીને ઠીક
 સાડુ થયુતે સાલ ગયુ, હવે નથી કોઈની બીક ભાવે ભજે.

ખોટી નારી ખોટા દીકરાં, ખોટી બંધવની બેઠ
 તેમાં નથી કંઈ તાયડ, આ છે બાળના ખેલ લાવે ભળે.
 આજે ગગનમાં મેડીયોરે, રૂઠા કરતા રંગ
 એવા નર ઉપડીગયા, પટયા રહ્યા પલંગ લાવે ભળે.
 હબરો હાથી ઝુલતારે, નહી નોકરનો પાર
 મારી મારીને માંર કર્યા, પડી પુઠે પાકાર લાવે ભળે.
 માંધા મસાલે કાયા કેળવીરે, ઝાઝુ કરતો જતન
 એક દીન હોમાશે તે આગમાં, રૂડુ મનુષ્યા રતન લાવે ભળે.
 કાયા બનાવી કાચનીરે, નહી ન દાતે વાર
 સાંધો લાગે નહી તે તણો, ઉપાય કરે હબર લાવે ભળે.
 બાપુ તેતો જરૂર છેરે, નથી રહેવાનુ કેઈ
 ઉંઘી રહેશુ આગસમાં, મન જાગી તુ જોય લાવે ભળે.
 આછાં વસ્ત્ર તુ એઢતોરે, રૂઠા કરતા તો રંગ
 મુછો મરડીને માલતો, પર દારાની સંગ લાવે ભળે.
 થોર ઘાલેલાં નીસરે રે, નથી ખોટુ જરાય
 બીજ વાવે બાવળ તણુ, આંખો કયાંથી તે થાય લાવે ભળે
 મુઠી દે મોઢ સંસારનારે, કુઠ કપટને છોઠ
 અંત સમે આડુ આવશે, પ્રીત પ્રભુથી જોઠ લાવે ભળે
 દાસ વીઠલ વીનતી કરે રે, પ્રભુ તમારો બાળ
 બુલો પડ્યો ભવબળમાં, નાથ લેજો સંભાળ લાવે ભળે

સમાપ્ત

અમ્રાઉથી આહકે થનાર અહરથોનાં નામ.

આમ હિમરેઠ.

પંચાલ. ત્રીલોચનદાસ શંકરલાલ અવેશી.	૧૫૧
પા. જેઠાલાલ મથુરદાસ	૨૦
જેસી. અમરતલાલ ગણપતરામ	૧૨
પા. મથુરભાઈ શંકરલાલ	૧૦
જેસી. શંકરલાલ ભવાનીશંકર	૫
ભગત. પુનમચંદ નારણદાસ	૫
બ્યામ. અંબાલાલ ગોર્વીંદરામ	૨
પગી. સોમાભાઈ લાલદાસ	૨
સેલત. કંચનલાલ કેસવલાલ	૨
ભાવસાર સોમભાઈ લલુભાઈ	૧
ભાવસાર. મનસુખરામ પરસોતમ	૧
શા. તુનીલાલ મંગળદાસ	૧
શા. તુનીલાલ મોતીલાલ	૧
શા. નરોત્તમદાસ નાથાભાઈ	૧
શા. મંગળદાસ મનસુખભાઈ	૧
શા. મનસુખભાઈ તુલસીભાઈ	૧
પા. મથુરભાઈ લુલાભાઈ	૧
પા. છોટાલાલ સોમાભાઈ	૧
પા. શંકરલાલ બાબરદાસ	૧

પા. વનમાળીદાસ તળસીલાઇ	૧
પા. સોમાલાઇ વલ્લવલાઇ	૧
પા. સોમાલાઇ રાંચાલાઇ	૧
સોની. પોપટલાલ મોહનલાલ	૧
સોની. ગોરધન મુલજીલાઇ	૧
સોની. મણીલાલ મનસુખરામ	૧
પંઠયા. ચુનીલાલ મોહનલાલ	૧
પંઠયા. મંગુલાલ સોમેશ્વર	૧
સેલત. અમરતલાલ કેશવલાલ	૧
ભટ્ટાચાર્ય. શંકરલાલ હીમતલાલ	૧
સેલત. જયંતીલાલ જશવંતરાય	૧
ભટ. મુલજીલાઇ મંછારામ	૧
તરવાડી. ચીમનલાલ છગનલાલ	૧
ધોરા. શંકરલાલ નારણદાસ	૧
દવે. સોમેશ્વર મણીલાલ	૧
વ્યાસ. સોમેશ્વર અણ્ણપતરામ	૧
વ્યાસ. બાપુલાલ હંજીવન	૧
તલાટી. ઠાકાલાઇ નાથાલાઇ	૧
મુથાર મીત્રી ગીરધરલાલ દામોદર	૧
મુથાર મીત્રી નારણદાસ નરસીંહરામ	૧
સુવાર અંબાલાલ બોધાલાઇ	૧

સુવાર. નાનાલાલ મથુરદાસ	૧
દરજી. રતનલાલ ભીખાભાઈ	૧
દરજી. ત્રીલોચનદાસ જમનાદાસ	૧
વાળંક. સોમાભાઈ નાનાભાઈ	૧
રાંછા. મંગુભાઈ રણછોડભાઈ	૧
રાંછા. સોમેશ્વર ગોવિંદરામ	૧
કાછીઆ. મગનલાલ બેચરભાઈ	૧
પઠાંણુ. જમુખાં બડેખાં	૧
બાવા. હીરાલાલ દેવીદાસ	૧
પાટનવાડીઆ. સોમા ભાઈ	૧
રાવળ. શંકર નરસીહભાઈ	૧

ગામ ચાલુરમા

મેરઠ વલ્લભરામ છગનલાલ	૨૦
પંચાલ વીરચંદ દેવચંદ	૧૦
પંચાલ હરીલાલ અમીચંદ	૨૦
પંચાલ મંછારામ શીવરામ	૨૦
પંચાલ મુળચંદ મજન	૧
ખત્રી મણીલાલ નરોત્તમદાસ	૧
પંચાલ. મોહનલાલ માનચંદ	૫
પંચાલ. નારણદાસ બેચરભાઈ	૫

ગામ કારોહી

બાવા હુંગરભારથીજ પ્રેમભારથીજ	૧૦
બારોટ ગોખસંગ માવસંગ	૧
બારોટ ગોવાજી ત્રીલોવનજી	૧
બારોટ હરગોવન હાથીભાઈ	૧
બારોટ બટાભાઈ મહોતસંગ	૧
બારોટ રતનલાલ પરસોતમ	૧
કા. સુરાજી સવધાનજી	૧
કા. રવાજી ગોકળજી	૧
કા. રાધુજી ભાંભાજી	૧
કા. મોતીજી લેમાજી	૧
કુભાર. જોષતાભાઈ હીરાભાઈ	૧
કુભાર. શીવરામ જેઠાભાઈ	૧

ગામ જિંઝા.

પંચાલ. જોથ. છી. પ્રધન ઉંઝીયા	૧૦
ધાંચી. માધવલાલ પાંનાચંદ	૧

ગામ લાડોલ

પંચાલ. વીંહલદાસ પુંજીરામ	૧૦
--------------------------	----

ગામ મેરવાહા.

પંચાલ. શીવરામ સાંકળચંદ	૧૦
ગામ રાધેજી પંઠયા. મણીલાલ કુધનાથ	૧૦

મ.મ. ધારપુર	પંચાલ મોહનલાલ મેતી	૧૦
પંચાલ મોહનલાલ મેતી	મ	૧
ગામ નગલપુર.		
પંચાલ. અંબારામ બેચરદાસ		૧૦
પંચાલ. જોષ્ઠારામ બેચરદાસ		૧
ગામ જસલપુર.		
પા. મધવલાલ એતમરામ મુખી		૨૦
ગામ લાલપુર		
ખારોટ. અમથ લાલ ત્રીલોવનજી		૧૦
ગામ પ્રામણપાડા		
પંચાલ હરગોવીંદ દયારામ		૨૦
ગામ મંઠલી		
પંચાલ અંબારામ ભગવાનદાસ		૫
ગામ અંબારી		
પંચાલ રાયચંદ વીચંદ		૨
પંચાલ મધરદાસ નલે	મ	૧
પંચાલ હેમચંદ જોષ્ઠારામ		૧
ગામ પાટણ		
પંચાલ ગીધલાલ હીજચંદ		૧૦
પંચાલ કળીદાસ મધજી		૧૦

ગામ જામોલ	
પંચાલ કેસવલ લ ઉમેદરામ	૧
પંચાલ ત્રીલોવન હરીલ લ	૧
ગામ ખારા	
પંચાલ ત્રીલોવન છગનલ લ	૧
ગામ માણસા	
પંચાલ જેચંદ અમથારામ	૧
ગામ માલોસણ	
ખારોટ નાથલાલ રણુભાઈ	૫
ગામ વડાવળી	
સોની ગોપાળદાસ રણુભાઈ	૫
ગામ નડાસુ	
પંચાલ મોહનલ લ ખુશાલ	૫
ગામ ઠાસરા	
પંચાલ. મોતીલ લ સે.મ.ભાઈ	૧
ગામ રૂણ	
શમો. મગનલ લ લલ્લુભાઈ	૧
ગામ ફીચાલ	
પંચાલ. ભુદર પાંન.ચંદ	૧
ગામ મોટપ	
પંચાલ. ન.ચાલાલ ડુંગરશી	૧૦

